

Morozov Daniil: vicifal
shido2308@yahoo.com
Ekaterinburg
Rossija / Rusän

YELOD 31id NÜM: 6 2021 YUNUL PADS: 49 jü 60.

O Volapükaflens valöpo!

Koned ut fa el Frank Roger, dil lätik kela papübon amulo, ekoedon memön obi dö penäd bal ela Stanisław Lem: lautan Polänik tumyela epasetöl, hikel sevädom as slopan magälöfa nolavik. Penäd pemäniotöl oma pälauton as krüt dö buk, kel jenöfo neföro ädabinon, ed äninädon dadilädi sököl letälenanas.

Letälenans komunik ü klada kilid no fägons ad loveikön saido fagiko love mieds täläktik menik timäda okas ini räyuns nulik. Suvo padigidons meritabo ed igo plöpons ad dagetön fami e moni.

Letälenans klada telid no binons so läbiks. Ün vön pästonons, ün zänodatimäd pädeifilükons, ün tim menätikum äfaemodeadons ud ägetons de sogäd nulüdoti zesüdik jü deadam takedik okas in lienetanöp. Ye latikumo mö yels anik pos deadam ai labülons pladi meritabik in kulivajenotem, sevabo levikod posdeadamik jenon. Mebü ons piads e bukemöps panemons, mebamals palöodons, lifajenotems lobülik papübons. Ye igo tüv menas somik suvo jenon fädo, samo ven su papür, in kel maketajiselan vilupof fiti, poedot u leset matematik paküpon.

I dabinons letälenans klada löpik ü balida. Lofädons tikamagotis so seledikis, das nek kanon-la suemön atis, ed ai blebons nesevädiks.

Magälapösod ä poedan ela Frank Roger jinom dutön lü letälenans kilidkladik. Leigüpo tefü klad balid ba el Schleyer binomöv steifädan pötöfik: pos nitedäl primik gretik pro mobs omik menef jinon buükön volayufapükis su latin u püks romenik pestabölis. Binos-la neluveratik ad votükön väli menefa, too danädü ‚Schleyer' labobs memi dö lüod mögik votik volfa valemapüka.

Lestimöl kipedanis valik kuliva Volapükik redakan:

Даниил Морозов

VI:50:2021

Nelaidikos nedeadöfik.

Dil telid. *Fa ‚Frank Roger'; tiäd rigik: ‚The Immortal Mayfly'; ini Volapük petradutöl fa ‚Hermann Philipps'.*

„Bo gidetol", ätisagob, e – defü gespik siämöfik – äslugob dri⸗nodi ela ‚Guinness'. Ämögos-li üfo, das ek äfegebon timi so mödiki ad penön e votapenön, menodön e feinükön nedöfio vobodi oka – ko desin leteik ad nosükön oni finü del? Mani at kis ämotivon-li? E lio äfägom-li ad meritön kosidi okik, bi pel ga nonik ädabinon pro laut valik at, e bi tim nemödik u nonik äreton pö om ad dunön vobi votik demü skemat vobüpa oma? Älogotom tu yuniko ad getön pänsioni. Äliegom-li ba e no plu änedom-li vobön?

U ba äbinos-li leigo löliko nensiämik ad meritön moni, leigo komip nenspelik ta mifät nevitovik? Säk ut ye äreton: Ön mod kinik steif at ad zeilön binäli voik lekana dub distuk ona äfägükon-li omi ad fövön e ad gevön life oma siämöfi?

Man äropom süpo seili idavedöl, medä äsagom, das ömutom gebön prifeti, ed älüvom spadädi. Ünü timil pülik, kü äsoelob, ätovädob bledi papüra ed äreidob utosi, keli flen obik ipenom.

Vo äbinos poedot süperik.

Pu äbinon so gudik äs poedots fa lautans, kelis älecedoy tälenanis cifik. Pälauton levemo gudiko. Äliegon demü geb lekanik sümbolas e tik filosopik neglömoviko dibätik. Nendoto äbinos lekan sublimik ön fom rafinikün.

Pluna äreidob poedoti, jüs äfimikon laidio ini mem obik. Täno äleadob geslifön papürabledi sui tab, älölogob, ed äloegob gekömön poedani mifäta. Äspikobs nog dü minuts anik dö dins komunik, e täno äsäkusadom oki äsagölo, das älatos, das ämutom golön lomio.

Ägleipom papürabledi, ästeigon mo oni, äglidom obi neito ed ämogolom. Äbonedob eli ‚Guinness' nog bali, ed äleadob ziikön tikodis obik. Nendoto man önosükom poedoti at, äsä idunom tefü uts büik valik ed ödunom tefü uts fütürik valik.

Te poedot adela no önosikon so vobediko äsä uts votik valik – bi ob ireidob ed ilärnob oni nenbukio, klu ölaidabinon in mem oba. Igo ba öpenetob kedetis ota, sodas poedot at bo ölaidabinon lunüpikumo, ka mem obik.

VI:51:2021

Dubä ireidob poedoti, iropob sökodi jenotas, kel voto ölaijenonöv. Ödavedon-li dif seimik dub atos? Atos övotükon-li seimikosi veutik in lif oba, in lif poedana, in yumed gretik dinas, lü kel dutobs? U töbids obik ad reidön, lärnön nenbukio, e mögiko sümädön poedoti öklülädons-li binön so vaniks äs valikos fa menef päduniköl – pläg ön nensiäm, kel te öjonon veräti teoras poedana?

Ba äbinos gudikum ad glömön poedoti – ad moükön jenoti lölik at se tiks oba.

Äklülädos ye, das atos no ämögon. Poedot ätikologädon, äsä reklamaplatäd nidon in neoninalit; änemögos ad panonükön. Atos äbinon-li leigo sümbolik? Atos äbinon-li stigädam ad leadön laidabinön poedoti at – ad blöfön-li, das jafots mena dido kanons laidabinön, bisä vil tefü atos vemon saidiko?

Äfidrinob eli ‚Guinness' obik ed älüvob pöbi. Du ägolob lomio, jenot at piano äfibikon, ye kedets poedota äsä neoninalit nidöls äbleibons dabinön in tikäl oba.

Äsenob, das öpenetob poedoti, sosus öbinob lomo, büä ögolob bedio. Ölaidabinon ön mod seimik. No äsevob, kisi ödunob tefü on, kelan ba ölogon oni fädo, kis öjenon tefü on. Ba seimna pöbükon, do nennemiko.

Ba öklaton. Ba pösteifädükon demü prem. Ba pöbükon ai dönu, pölasumon ini poedotabuk, öbleibon pabükön lunüpio.

Ed atos valik, bi man at iblebükom obi soaliki ko poedot dü minuts nemödik. Tikod äsüikon pö ob. Ba desino ädunom-li atosi, äsevölo, das pu öjedob logedi brefik sui papürabledi, kel äseiton nemediko fo ob ad pareidön? E lio atos baiädon-li ko teors oma e teors taädik oba? Atos valik ibinos-li te jinaplösen, maskarapled? Ireafob-li ini träp, keli ilepladom pro ob? Ud – if öledunönöv desini obik – ömigeboböv-li konfidi oma in ob, ed önosükoböv-li grobäliko e nepardoviko desinis, kelis ädigidom vemiküno?

Ai plu säks e säkäds äsüikons pö ob, mögäds e desins klänedik ädasevädikons, letrigs mögik e fäts seköl ävedons tikoviks.

Sökod lunik jenotas piprimükon.

Tikodafuliko älaigolob lomio. Äsevob, das lomioköm atna id öbinon timül prima. ■

<u>**VI:52:2021**</u>

VOLAPÜKANES DÖ DATIF.

Dil mälid. *Fa ‚Daniil Morozov': vicifal.*

2.1. Beladetäb. Pö värb.

- *plösenön*. Sam: *O läds e söls! dramat, keli elabobs stimi ad* ***plösenön oles****…*
- *povokön* (eke bosi).
- *predön* (eke bosi; eke dö bos).
- *profetön* (eke bosi; eke dö bos).
- *promön* (eke bosi).
- *riprodön* (eke bosi).
- *sagön*, *gesagön*, *lesagön*, *büsagön*, *büosagön* (eke bosi, nosi). Sam: ***sagobs*** *dani ladöfik* ***Vpaflenes*.**
- *säkön* (eke bosi), *dasäkön* (eke bosi; eki).
- *seivükön.* Sams: *„ ‚Elisabeth' idagetof de ‚Erich' komiti ad* ***seivükön ele 'Reinhard',*** *dü fabin oma e mota, logamis jönikün de züamöp nilikün…*"; *„****Eseivükol obe*** *vegi lifa*" („Duns paostolanas": II, 28).
- *sevädükön* (eke bosi). Sams: *„Yesus* ***ädasevädükom*** *oki dönu* ***tidäbes*** *lä Lak di ‚Tiberias' "*; *„vöds, medü kels men* ***sevädükon voti⸗kanes*** *tikodi oka*" (el „Gramat Volapüka", bagaf: 202).
- *lesevädükön* (eke bosi). Sam: *Ästeifom mögiküno ad* ***lesevädükön oke*** *kösömotis e meugi läna*.
- *spikön* (eke bosi; ko ek; püki), *taspikön* (eke bosi), *vüspikön* (eke sagi; sagi eka), *gespikön* (eke bosi; eki me vöds; sam: *„no ägespi⸗kom ofe vödi bal*"), *lüspikön* (eki; eke; sams: *„****älüspikom komanis*** *me benokömaglid*"; *„****älüspikom ome*** *nelaodiko*"; *„In zif ‚Damaskus'* ***pilüspikob*** *fa man lä sütagul iseadöl*"; *„****älüspikom omes*** *in hebrey*"; *„****lüspikob oles*** *in peneds*"), *seluspikön* (eke bosi; sam: *äproibom ad* ***seluspikön eke*** *utosi, kelosi inunom ome* [duns paostolanas: XXIII, 22]).
- *suemükön* (eke bosi).
- *telegrafön.* Sams: *„****ätelegrafoms ome*** *suämavotikamis valik su maket*"; *„Ätelegrafom obe :* ***fat ola malädom vemo. Kömolöd su⸗nädo isio!****"*.
- *temunön* (eke bosi).

- *tidön* (eke bosi).
- *trätön*. Sams: *„Drimamagod **eträton-li ole** nemi zifa?”*; *„nam paelik at **äträton ome** utosi, kelosi logod ofik iklänedon ome”*.
- *trätülön* (eke bosi).
- *vipön* (eke bosi), *lüvipön* (eke bosi).
- *vokädön* (eke; lü ek), *lüvokädön* (eke bosi; eki).
- *yulön* (eke bosi).

Pö värbs saga lüspikäb kanon pamalön medü subsat po präpod: *lü*. Mög somik pejonülon ya in bagaf: 252 < ela „Gramat Volapüka”, kö säk sököl ekomädon:

– ***Lü kim** espikol-li?*

Mod somik suvo pägebon in tradutods ad vedükön stüli lezälikumi. Sams:

– *Täno ‚Petrus’ **äspikom lü** Yesus…*
– *reg **äspikom** dönu **lü** ‚Khonsu’.*
– ***äplekof** us **lü** ‚Allah’: Palelobölal ä Sublimal…*
– *Tän äprimom ad **spikön lü** ons in parabs…*
– *Ibä **lü** ols, o pagans! **spikob**…*

Ye semikna pö jenets sümik vemükam stülik äjinon defön. Täno, äsä säk löpo pesaitöl ejonülon, gebäd präpoda: *lü* < pla deklinafom kilid kazeton, das utan, kele sagoy bosi, binon pato veütik, e digädonös küpäli patik reidana. Sams:

– *Kilans no ädaloms **spikön lü ods**…*
– *„Binos soar jönik! o flenädan!” el ‚Marcel Lantier’ **ävokädom lü om.***
– ***äplonof** täno **lü mastan** oka: „O mifät kion! Kat efidon miti valik!”*
– ***äspikom** nelaodiko e lafiko lelilamoviko **lü ok it**…* *Fövot ofovon.*

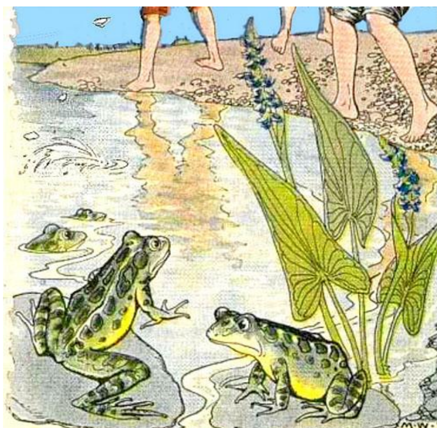
KÜPETS (ad pads: 55, 56).

[1] Sevabo: lenlabölo (klotemi), Linglänapüko: ‚in’.
[2] Bür kaedidäsinik Britänik.
[3] Vödiko: „Belasömit geilik”.
[4] Vödiko: „Mar gagik”.

VI:54:2021

HIPULS E FROGS.

Petradutöl fa ‚Hermann Philipps'.

Seimna hipuls anik äpledoms lä jol lulaka, in kel famül frogas älödon. Hipuls äyofoms okis, dubä äjedoms stonis ini lulak ön mod ut, das äbunülons love sürfat vata.

Stons mödik äflitons vifiko, e hipuls vemo äyofoms okis. Frogs plonabik in lulak ye ädremons dub dredäl.

Fino, bal frogas – bäldikün e kuradikün onas – ätovon kapi oka se vat, ed äsagon: „Ag! begö! o cils löfik! Stöpolsöd pledi kruälik olsik! Pro ols bo binon yof, pro obs ye sinifon deadami."

Ai vätälolös, va yof olik okanonöv kodön neläbi votana.

THE BOYS AND THE FROGS

"The Æsop for Children", Rand McNally & Company, Chicago, 1919

Some Boys were playing one day at the edge of a pond in which lived a family of Frogs. The Boys amused themselves by throwing stones into the pond so as to make them skip on top of the water.

The stones were flying thick and fast and the Boys were enjoying themselves very much; but the poor Frogs in the pond were trembling with fear.

At last one of the Frogs, the oldest and bravest, put his head out of the water, and said, "Oh, please, dear children, stop your cruel play! Though it may be fun for you, it means death to us!"

Always stop to think whether your fun may not be the cause of another's unhappiness.

VI:55:2021

DOG ELAS ‚BASKERVILLES’.

Fa hiel ‚Arthur Conan Doyle’. Petradutöl fa hiel ‚Oleg Temerov’.
Tradutod papübon bai koräkots pülik fa hiel ‚Daniil Morozov’.

KAPIT KILID (dil lulid).

Ven imaifükob yani, primo ilüjinos lü ob, das fil ilibükon oki, bi cem äfulon me smok sovemo, das lit lampada su tab pänelogädükon fa ut. Ye, ebo ven inügolob, isädredikob, kodä at äbinon mismok lebiedik tabaka vemöfik raodik, kel ikoedon dolön gugi obik ed ikoedon kögön obi. Älogob da fogül nofümiko eli ‚Holmes’ lenlabü[1*] cemaklot omik, iblotüköli oki su bradastul e labü pip taimik blägik omik vü lips. Ruläds papürik ömik äseatons zü om.

„Ekoldätikol-li? o ‚Watson’!” äsagom.

„Nö! atos pekodon dub lutem venenöfik.”

„Cedob, das binon legudiko densitik is, pas nu emäniotol atosi.”

„Densitik-li!? Binon nesufovik.”

„Maifükolöd fenäti, täno! Äblibol pö klub olik dü del lölik, äsä küpob.”

„O ‚Holmes’ digik obik!”

„Gidetob-li?”

„Fümö! ab lio-li…?”

Äsmilom dö logod bluvik obik.

„Balugäl lejuitik olik, o ‚Watson’! bönon blesiri ad skilükön me ol fägis pülik obik, kelis labob. Söl detävom ün del reinöfik e slämik. Getävom ön stad leklinik soaro lenlabü hät e juks jünu nog glimiks. Kludo äblibom seimöpo laidiko dü del lölik. No labom flenis nilöfik. Kitopo üfo äkanom-li topön? Atos no klülon-li?”

* *Logolsös küpetis su pad: 53!*

VI:56:2021

„Si! atos bo klülon.”

„Vol fulon me dins klülik, kelis lenonikan küpon. Pö top kinik ästadob-li ma ced olik?”

„Pö top fümöfik, leigoäsä ob.”

„Taädo äbinob pö ‚Devonshire’.”

„Lanöfo-li?”

„Leso. Koap obik äblibon pö bradastul at, e zu, konstatob pidabiko, ifegebon kafakenis gretik tel e fegeboti nekredoviko gianiki tabaka moamü ob. Posä idegolol, ilesedob lü ‚Stanford’ ad kaed fa ‚Ordnance’[2] dila at marädа, e tikäl obik ävebon sus ut dü del lölik. Flätob obi, das edavestigob uti staböfiko.”

„Äsä büocedob, kaed gretamafädik-li?”

„Vemo gretamafädik.” Ämairölom dili bal ed äpla⸗dom oni love kien okik. „Is logol ziläki ebo uti, kel nitedon obis. Ekö! ‚Baskerville Hall’ zänodo.”

„Kobü fot zütopöl?”

„Leso. Büocedod, das lael taxudik, toä no pemalon me nem at, muton zugön ve lien at, äsä logol, deta⸗flanü maräd. Grup smalik at bumotas is binon vilagil: ‚Grimpen’, kö zänabür flena obsik: dokan: ‚Mortimer’< topon. Äsä logol, us ninü raidasäktor mö liöls lul lödöps espeariköl te nemödiks komädons. Ekö! ‚Lafter Hall’ pö konäd pämäniotöl. Ekö! dom pemalon is, kel kanon binön lödöp natavana — üf memob verätiko — panemöla ‚Stapleton’. Ekö! farmadoms marädik tel: ‚High Tor’[3] e ‚Foulmire’[4]. Ön fagot mö liöls degfol de us fanäböp gretik di ‚Princetown’ topon. Maräd soalöfik nenlifik tenikon vü e zü tops espeariköl et. Kludo atos binon jenöp, pö kel lügadramat peplösenon, e pö kel kanobs-la koedön paplösenön oni nogna.”

Fövot ponotükon ün yulul.

VI:57:2021

PLIN SMALIK.

Kapit: 12.

Planet sököl päbelödon fa ludrinan. Visit at äbinon vemo brefüpik, ab ireifon plini smalik ini glumaladäl vemik:

„Kisi dunol-li is?” äsagom ludrinane, keli äloegom seadön seilölo fo konlet fladas vagik e konlet fladas fulik.

„Ludrinob”, ludrinan ägespikom ko logot glumik.

„Kikodo ludrinol-li?” plin smalik äsäkom ome.

„Ad glömön”, ludrinan ägespikom.

„Kisi ad glömön-li?” plin smalik äsäkom, du ya äprimom ad pidön omi.

„Ad glömön, das jemob”, ludrinan äkoefom, blegükölo kapi oka.

„Demü kis jemol-li?” äsäkom plin smalik, kel ädesirom ad yufön omi.

„Jemob demü utos, das ludrinob!” ludrinän äfinükom spikami, e fifümiko äreafom ini seil.

E plin smalik ädetävom usao ön kofud vemik.

„Daülans vo binons mu vemo bisariks”, äspikom ninälo oke dü täv okik.

Fövot konota binon su pad sököl.

VI:58:2021

Kapit: 13.

Planet folid äbinon ut büsidana. Man at äbinom so jäfik, das igo no älöükom kapi oka pö lüköm plina smalik.

„Deli gudik!” lätikan äsagom ome. „Zigarül olik ekvänikon.”

„Kil sa tel binos lul. Lul sa vel binos degtel. Degtel sa kil binos deglul. Deli gudik! Deglul sa vel binos teldegtel. Teldegtel sa mäl binos teldegjöl. Tim no saidon ad filidön dönu oni. Teldegmäl sa lul binos kildegbal. Finö! Saedam pejöton me num: lultum⸗balbalion mältumteldegtelmil veltumkildegbal.”

„Mö kis binos-li lultumbalion?”

„Liö! Nog binol-li is? Lultumbalbalion… No plu memob osi… Vobi kiomödik labob! Binob man fefik; obo neveütots no mua⸗dons obi! Tel sa lul binos vel…”

„Mö kis binos-li lultumbalion?” ädönuom plin smalik, kel neföro dü lifüp oka äklemom säki, keli pu balna ilonülom.

Büsidan älöükom kapi oka:

„Dü yels luldegfol, kelis ya elifädob su planet at, pätupob te kilna. Balidnaedo atos ejenon bü yels teldegtel demü lontad, kel sunädo edoniokömon isio de top nesevädik seimik. Eprimon ad brumön so jeikiko, das epölob folna pö saedam. Telidnaedo atos ejenon bü yels degbal sekü reuma⸗taglepäd. Spotob tu nemödo. No labob livüpi ad goulön. Ga binob fefikan. Kilid⸗naedo… Ekö! Soäsä esagob, lultumbal⸗balion…”

„Balionats kisa-li?”

VI:59:2021

Büsidan idaküpom, das spels takeda äbinons vaniks.

„Balionats dinilas mu smalikas etas, kelis semikna logoy len sil."

„Musakas-li?"

„Lenö! dinilas mu smalikas somikas, kels nidons."

„Bienas-li?"

„Lenö! Dinilas mu smalikas goldakölikas, kels koedons drimälön nosdunanis. Obo ye binob man fefik! No labob timi ad drimälön."

„Klülö! Stelas-li?"

„Fümö! Stelas."

„E kisi dunol-li tefü stels lultumbalion?"

„Binos lultumbalbalion mältumteldegtelmil veltumkildegbal. Obo binob fefik ä kuratik."

„E kisi dunol-li tefü stels at?"

„Kisi dunob-li tefü ons?"

„Verätö!"

„Dunob nosi. Dalabob onis."

„Dalabol-li stelis?"

„Si!"

„Ab ya ekolkömob regi, kel…"

„Regs no dalaboms bosi. Reigoms. Jäfs at binons vemo difiks."

„E lio dalab stelas fruton-li oli?"

„Fruton, bi danädü atos binob liegik."

„E lio lieg fruton-li oli?"

„Kanob remön stelis votik, if ek etüvon-la onis."

„Atan", plin smalik äspikom ninälo oke it, „ma tikodagol boso sümom ad ludrinan ut, keli sevob." *Otuvoy fövoti in nüm yululik.*

COGED LIREYEÄNIK VÖNÄDIK.

Hikleudans kil iklemoms volädi.

Ägoloms ini soalöföp ad pönidön sinodis okas.

Dü yel bal no äspikoms lü ods.

Täno, pos yel bal, balan omas äsagom lü votans:

„Dunobs gudiko atosi.”

Somo yel bal äpasetikon.

„Lesi!” man telid äsagom.

Dönu yel bal äpasetikon.

„Yulob nämätü paid oba”, man kilid äsagom, „if no kanols zedön ad tupön takedi oba, oposblibükob olis is in soalöföp!”

(Fonät rigäda: ‚Dennis King’, 2015. Petradutöl fa ‚H. Philipps’.)

NUNEDAPENÄD COGIK SU LECEK IN NIMAGAD.

Ad nüsteigön namis da treilakiud NO PEPROIBOS!

Ibä doats menik:

– fasilo pasebeitons,
– binons lefrutiks,
– dädükiäliko knätärons su tuts,
– klülo no zesüdons pro ols. ☺ ☺ ☺ ✋

